

Ovaj projekt financira
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

SPUO Hrvatska
IPA 2010 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) na regionalnoj i lokalnoj razini“

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u rudarstvu

Zagreb, lipanj 2014.

Svrha publikacije:

Ova publikacija prikazuje mogući pristup uključivanja postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u sektor rudarstva. Budući da je izrada nove Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš u postupku, za dodatne informacije obratite se Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

Odricanje od odgovornosti:

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost projektnog tima i ni na koji način se ne može smatrati da održava gledišta Europske unije.

Autori:

Ovaj dokument pripremljen je unutar projekta financiranog sredstvima Europske unije IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“, koji je uz Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodio konzorcij EPTISA Servicios de Ingeniería S.L. i Dvokut Ecro d.o.o. (SPUO Hrvatska tim).

Tekst: Ivana Šarić i Matjaž Harmel u suradnji s Jiřijem Dusíkom i Martinom Smutným

Autor slike na naslovnici: Jiří Dusík, voditelj projektnog tima

Za više informacija:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ulica Republike Austrije 14

HR-10000 Zagreb

Tel: +385 (0) 1 3717 111

Fax: +385 (0) 1 3717 149

Web portal: www.mzoip.hr

SADRŽAJ

1	UVOD	4
1.1	Svrha	4
1.2	Korišteni propisi	4
2	PREGLED SUSTAVA PLANIRANJA U SEKTORU RUDARSTVA	5
2.1	Sustav planiranja u sektoru rudarstva	5
2.2	Glavni planski dokumenti, njihova struktura i odgovorna tijela	5
2.2.1	Strateški plan Ministarstva gospodarstva	5
2.2.2	Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske	5
2.2.3	Rudarsko-geološke studije	6
2.3	Očekivani broj postupaka strateških procjena utjecaja na okoliš u sustavu planiranja sektora rudarstva	6
3	ODNOS IZMEĐU STRATEŠKE PROCJENE I STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	7
3.1	Tipični sadržaj strategije/plana/programa	7
3.2	Koraci za pripremu i usvajanje strategije/plana/programa	7
	UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA	10
	GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI	10

1 UVOD

1.1 Svrha

Smjernice su izrađene kako bi se utvrdio mogući pristup integraciji strateške procjene utjecaja na okoliš u sektor rudarstvo, jer Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13), članak 63. definira da se strateška procjena obvezno provodi za:

- strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) te na lokalnoj razini za velike gradove, iz područja: **rudarstva**, kada daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš;
- strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune čija se provedba financira iz sredstava Europske unije;
- strategije, planove i programe koji imaju utjecaj na ekološku mrežu.

Poglavlje 2 daje opći pregled planskih dokumenata u sektoru rudarstva (strategije, planovi i programi) i sažima njihove značajke.

Poglavlje 3 opisuje tipične korake i tijek glavnih koraka u postupcima planiranja u sektoru rudarstva i opisuje mogućnosti koje se mogu poduzeti u sklopu strateške procjene utjecaja na okoliš.

1.2 Korišteni propisi

Smjernice se temelje na:

- Zakon o rudarstvu (NN 56/13 i 14/14)
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (NN 142/13)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08)
- Nacrt Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (travanj 2014.)
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08)
- Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (NN 70/08)

2 PREGLED SUSTAVA PLANIRANJA U SEKTORU RUDARSTVA

2.1 Sustav planiranja u sektoru rudarstva

Sustav planiranja u sektoru rudarstva u Republici Hrvatskoj (RH), prema Zakonu o rudarstvu, strukturiran je hijerarhijski:

- Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama RH (državna razina)
- Rudarsko-geološke studije (regionalna/županijska) razina.

Osim toga, prema Zakonu o proračunu izrađuje se i Strateški plan Ministarstva gospodarstva koji se donosi za razdoblje od 3 godine sukladno razdoblju Strategije Vladinih programa.

2.2 Glavni planski dokumenti, njihova struktura i odgovorna tijela

2.2.1 Strateški plan Ministarstva gospodarstva

Zakonom o proračunu uvedena je obveza izrade strateških planova za trogodišnje razdoblje za ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Na temelju strateških planova Ministarstvo financija u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije izrađuje strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje.

Strateški plan je dokument koji sadrži viziju, strateške ciljeve, načine ispunjavanja ciljeva (akte planiranja), mjere procjene rezultata i sustav praćenja postizanja rezultata. Ministarstvo gospodarstva je, između ostalog, odgovorno i za strateško planiranje gospodarenja mineralnim sirovinama.

Strateški plan Ministarstva gospodarstva izrađen je za razdoblje 2013-2015.

Ovim dokumentom utvrđuju se opći poslovi Ministarstva gospodarstva, daje ustrojstvo Ministarstva gospodarstva, definira vizija i misija te daju ciljevi razvoja te ovaj plan ne zahtijeva stratešku procjenu.

2.2.2 Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske

Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama je osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini. Njome se utvrđuje: stanje gospodarenja mineralnim sirovinama, osiguranje sigurne i pouzdane opskrbe, racionalna i svrhovita eksploatacija, održivo korištenje mineralnih sirovina, osiguranje zaštite prirode i okoliša u svim područjima rudarske djelatnosti.

Strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade RH.

Donosi se za višegodišnje razdoblje (30 godina).

Strategija je izrađena 2008. za razdoblje od 30 godina, i na temelju nje se gospodari mineralnim sirovinama iako ju Hrvatski sabor nije donio. Prema novom Zakonu u rudarstvu (NN 56/13 i 14/14) Vlada RH je obvezna podnijeti Hrvatskom saboru prijedlog Strategije u roku od 3 godine.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za Strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama RH potrebno je provesti SPUO.

2.2.3 Rudarsko-geološke studije

Rudarsko-geološke studije donose se na županijskoj razini i moraju biti usklađene sa Strategijom gospodarenja mineralnih sirovina. Na temelju rudarsko-geoloških studija jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave dužne su u svojim strateškim dokumentima prostornog uređenja planirati potrebe i način opskrbe mineralnim sirovinama.

Sadržaj i način izrade rudarsko-geoloških studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija.

Prije donošenja Rudarsko-geološke studije županija je dužna uputiti prijedlog studije na javni uvid i organizirati najmanje jedno javno predstavljanje za javnost, zainteresiranu javnost i ostale kompetentne dionike, uključujući i ministarstvo nadležno za rudarstvo, ministarstvo nadležno za prostorno uređenje, ministarstvo nadležno za zaštitu prirode i okoliša, te predstavnike jedinica lokalne samouprave koje se nalaze na području županije.

Nakon javnog uvida Studija se donosi i u roku od 30 dana po donošenju dostavlja po jedan primjerak gore navedenim ministarstvima.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za Rudarsko-geološke studije nije potrebna provedba SPUO, jer se ona provodi u fazi prostornog planiranja. To je u potpunosti u skladu s odredbama Direktive 2001/42/EC o procjeni učinaka pojedinih planova i programa na okoliš (SPUO Direktiva) članak 4. stavak 3. koji propisuje da gdje planovi i programi čine dio hijerarhije, države članice, u cilju izbjegavanja dupliciranja procjena, moraju uzeti u obzir činjenicu da će se procjena provoditi na različitim razinama. U tu svrhu, između ostalog, radi izbjegavanja dupliciranja procjene, države članice će primijeniti članak 5. stavke 2. i 3. o izbjegavanju dupliciranja procjena i korištenju relevantnih informacija.

2.3 Očekivani broj postupaka strateških procjena utjecaja na okoliš u sustavu planiranja sektora rudarstva

Na osnovu gornjih informacija, napravljena je sljedeća procjena broja i učestalosti provođenja postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi strateške procjene (screening) za sektor rudarstva:

Strategija/ Program/ Plan	Kako često je potrebno donošenje/revizija	Broj dokumenata u 5 godina	Minimum i maksimum screening/SPUO
Strateški plan Ministarstva gospodarstva	svake 3 godine	5	0
Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske	jedna na duže vremensko razdoblje (30 godina?) (ali očekuje se izrada Strategije u narednih 5 godina)	1	1 SPUO ili 1 screening
Rudarsko-geološke studije	Nije poznato	Nije poznato	Nije poznato
UKUPNO OČEKIVANI BROJ U 5 GODINA	Screening: 1 SPUO: 1		

3 ODNOS IZMEĐU STRATEŠKE PROCJENE I STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA

3.1 Tipični sadržaj strategije/plana/programa

Iz ranije navedenog vidljivo je da za područje rudarstva vrijede klasični principi planiranja, koji se primjenjuju za specifične dokumente koji nemaju tipični sadržaj, odnosno njihov sadržaj se toliko razlikuje, da nije moguće definirati tipični sadržaj svih planskih dokumenata. Ipak, mogu se izdvojiti sljedeća generalna poglavlja planskih dokumenata za područje rudarstva:

- definiranje namjene i pozicioniranje strategije/plana/programa u sustavu planiranja,
- analiza postojećeg stanja s glavnim zaključcima/definiranim problemima,
- definiranje ciljeva,
- akcijski plan – definiranje mjera, odgovornih institucija, roka za provedbu i resursa za financiranje.
- upute i poveznice sa podređenim planskim dokumentima (ako postoje).

3.2 Koraci za pripremu i usvajanje strategije/plana/programa

U nastavku je prikazano na koji način je moguće povezati postupke izrade SPP i SPUO. Da bi SPUO postigla očekivane učinke na SPP vrlo je važno provoditi je paralelno s postupkom planiranja, odnosno ne kasniti s njenim uključivanjem ili u najgorem slučaju započeti tek kada je SPP već izrađen. Uključivanjem SPUO u kasnijoj fazi planiranja smanjuju se mogućnosti za mijenjanje strateških pitanja SPP što za posljedicu može imati produženje postupka donošenja SPP (npr. ako se strateškom procjenom procijeni da je SPP kao takav neprihvatljiv) ili provođenje SPUO samo formalno, bez utjecaja na SPP.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
1.	PRIPREMA STRUČNIH PODLOGA	PREGLED STRATEŠKIH STUDIJA ZA RELEVANTNE SPP	20	Potaknite provedbu SPUO za sve SPP koje utječu na SPP nižeg reda. Prikupite informacije iz svih relevantnih SPUO i razmotrite koje bi sve preporuke iz njih mogle biti primjenjive u vašoj SPUO.
2.	ODLUKA O IZRADI SPP DEFINIRANJE GLAVNIH CILJEVA	OCJENA O POTREBI STRATEŠKE PROCJENE I OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU	90	!!! Ovaj bi korak mogao oduzeti više vremena od predviđenog. Započnite ga što je prije moguće. Ukoliko ste sigurni da će se morati provesti postupak SPUO, preskočite ocjenu o potrebi strateške procjene, informirajte ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša o započinjanju postupka SPUO i provedite postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
3.	PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA	ODLUKA O ZAPOČINJANJU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE	30	U idealnom slučaju, objedinite odluke o obvezi provedbe strateške procjene i odluku o započinjanju postupka strateške procjene.
4.		ODABIR OVLAŠTENIKA	60	Započnite s odabirom ovlaštenika odmah nakon što ste zaključili da će SPUO biti potrebna. U projektom zadatku za izrađivače SPP i ovlaštenika trebalo bi definirati i obvezu razmjene informacija te međusobne suradnje.
5.	OCJENA STANJA RAZVOJA	ODREĐIVANJE SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE	5 + 30	Povežite ovaj korak SPUO s internom analizom informacija koje ste prikupili tijekom koraka 3. i 4. kako biste mogli odrediti moguća varijantna

¹ Procjena potrebnih dana kombinacija je iskustva SPUO projektnog tima i zakonskih obveza.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
		IMENOVANJE POVJERENSTVA	+ 5	rješenja i ključna pitanja na koja treba obratiti pozornost kako pri izradi SPP, tako i pri izradi strateške studije. Ukoliko ste već odabrali ovlaštenika, uključite ga u postupak konzultacija kao pomoć pri prikupljanju i analizi dobivenih informacija.
6.	IZRADA NACRTA PRIJEDLOGA SPP, UKLJUČUJUĆI I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE i USKLAĐIVANJE SPP SA PREPORUKAMA I/ILI ZAKLJUČCIMA SPUO	IZRADA STRATEŠKE STUDIJE i OCJENA CJELOVITOSTI I STRUČNE UTEMELJENOSTI STRATEŠKE STUDIJE OD STRANE POVJERENSTVA (MIŠLJENJE POVJERENSTVA)	Priprema strateške studije + 30 + 15	Povežite izradu strateške studije s izradom nacрта prijedloga SPP. U SPUO usmjerite se samo na važna pitanja koja su ključna za predmetne SPP i koristite ih kod usporedbe varijantnih rješenja predloženih aktivnosti. Odvojite dovoljno vremena kako bi se SPUO provela kvalitetno. Kvalitetna strateška procjena zahtijeva vrijeme za mjerodavne studije i konzultacije s izrađivačem SPP. Organizirajte redovne sastanke na kojima će izrađivači SPP i ovlaštenici izvještavati o svojim saznanjima i preporukama za izradu nacрта SPP. Osigurajte da se strateškom procjenom razmotre svi prijedlozi SPP i obradi njihov kumulativni utjecaj. U slučaju kada bi se to moglo pokazati korisnim, dodatno konzultirajte relevantna tijela javne vlasti i članove Povjerenstva.
7.	JAVNA RASPRAVA	JAVNA RASPRAVA	45	Organizirajte postupak javne rasprave. Javno izlaganje će vam pomoći dobiti komentare relevantnih institucija i javnosti o tome kako poboljšati SPP. Jasno i kratko predstavite planske prijedloge i pridružene rezultate strateške studije široj javnosti.
8.	IZRADA KONAČNE SPP	PRIPREMA ZAHTJEVA ZA MIŠLJENJEM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO		Pripremite jasne odgovore na prikupljene komentare - za svaki komentar navedite je li relevantan i na koji način je uzet u obzir u SPP ili SPUO te koje su promjene (ukoliko ih je bilo) unesene u SPP/ SPUO.
9.	POTVRĐIVANJE SPP OD STRANE NADLEŽNIH TIJELA	MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO (prema potrebi uključuje i MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU PRIRODE O PRIHVATLJIVOSTI SPP ZA EKOLOŠKU MREŽU)	30 + 30	!!! Ovaj korak može trajati dulje od predviđenog. Započnite što ranije.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
10.	USVAJANJE SPP OD STRANE SABORA RH, VLADE RH	UZIMANJE U OBZIR REZULTATA SPUO PRILIKOM DONOŠENJA ODLUKA NA PRIJEDLOG SPP	/	
11.		IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ STRATEŠKOJ PROCJENI	30	Iskoristite vrijeme potrebno za donošenje mišljenja (korak broj 8) za pripremu izvješća. Pri izradi izvješća koristite rezultate strateške studije, mišljenje povjerenstva, mišljenja i prijedloge iz javne rasprave te donesene odluke.

UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA

Projekt je proveden u skladu s Direktivom 2001/42/EC o procjeni učinka pojedinih planova i programa na okoliš.

Svrha projekta bila je ojačati kapacitete za provedbu postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj na regionalnoj i lokalnoj razini.

Aktivnosti i rezultati

Komponenta 1

- analizirana je transpozicija SPUO Direktive u Hrvatskoj
- analiziran je institucionalni okvir i postojeći kapaciteti za provedbu postupaka SPUO u Hrvatskoj te su isti uspoređeni s institucionalnim okvirom u drugim državama članicama Europske unije

Komponenta projekta 2

- provedena je obuka grupe od 10 SPUO trenera iz Ministarstva zaštite okoliša i prirode i izrađen priručnik za obuku SPUO trenera
- održano je 42 dana treninga za više od 700 službenika relevantnih tijela, SPUO ovlaštenika i nevladinih udruga koji će biti uključeni u provedbu postupka SPUO na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Komponenta projekta 3

- izrađena su tri SPUO proceduralna priručnika za državnu, regionalnu i lokalnu razinu
- izrađena su tri metodološka priručnika
- izrađeno je trinaest priručnika za primjenu postupka SPUO pri planiranju u pojedinim područjima

Projekt je započeo 23. listopada 2012. i trajao je 20 mjeseci. Vrijednost projekta iznosila je 1.075.250 €, od čega je 10%, odnosno 107.525 €, iznos nacionalnog sufinanciranja.

GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI

- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na državnoj razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na područnoj (regionalnoj) razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na lokalnoj razini
- Opće metodološke preporuke za izradu strateških studija
- Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu
- Smjernice za primjenu pogodnih alata za analizu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prostornom planiranju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u gospodarenju otpadom
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u vodnom gospodarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u poljoprivredi
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u šumarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u ribarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u energetici
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u industriji
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u rudarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prometu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u elektroničkim komunikacijama
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u turizmu

Projekt je financirala
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE